

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2020. gada 19. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Patvēruma politika – Direktīva 2011/95/ES – Bēgļa statusa piešķiršanas nosacījumi – Atteikšanās pildīt militāro dienestu – 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts – Izcelsmes valsts tiesības, kurās nav paredzētas tiesības uz iebildi pret militāro dienestu pārliecības dēļ – Personu, kas aizbēgušas no savas izcelsmes valsts pēc militārā dienesta atlikšanas termiņa beigām, aizsardzība – 9. panta 3. punkts – Saikne starp šīs direktīvas 10. pantā minētajiem iemesliem un minētās direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā norādīto apsūdzību un sodu – Pierādījumi

Lietā C-238/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgericht Hannover* (Hannoveres administratīvā tiesa, Vācija) iesniedza ar 2019. gada 7. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 20. martā, tiesvedībā

EZ

pret

Vācijas Federatīvo Republiku,

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: pirmās palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] (referents), kas pilda palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši K. Toadere [*C. Toader*] un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerālvokāte: E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs: R. Skjāno [*R. Schiano*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 5. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- EZ vārdā – *S. Schröder, Rechtsanwältin*,
- *Bundesrepublik Deutschland* vārdā – *A. Horlamus*, pārstāvis,
- Vācijas valdības vārdā – *R. Kanitz*, pārstāvis,
- Eiropas Komisijas vārdā – *S. Grünheid* un *M. Condou-Durande*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – vācu.

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2020. gada 28. maija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu un par piešķirtās aizsardzības saturu (OV 2011, L 337, 9. lpp.) 9. panta 2. punkta e) apakšpunktu un 3. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp EZ, Sīrijas valstspiederīgo, un *Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvā Republika) par *Bundesamt für Migration und Flüchtlinge* (Federālā migrācijas un bēgļu pārvalde, Vācija) lēmumu atteikt viņam bēgļa statusu.

Atbilstošās tiesību normas

Ženēvas konvencija

- 3 Atbilstoši Konvencijas par bēgļa statusu, kas parakstīta 1951. gada 28. jūlijā Ženēvā (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. sēj., 150. lpp., Nr. 2545 (1954)), kas stājas spēkā 1954. gada 22. aprīlī un kas ir papildināta ar 1967. gada 31. janvārī Ņujorkā noslēgto Protokolu par bēgļa statusu, kurš stāties spēkā 1967. gada 4. oktobrī (turpmāk tekstā – “Ženēvas konvencija”), 1. panta A punktam:

“Šīs Konvencijas mērķiem termins “bēglis” attiecināms uz jebkuru personu, kas:

[..]

- (2) [..] sakarā ar labi pamatotām bailēm no vajāšanas pēc rases, reliģijas, tautības, piederības īpašai sociālai grupai pazīmēm vai politiskās pārliecības dēļ atrodas ārpus savas pilsonības valsts un nespēj vai sakarā ar šādām bailēm nevēlas izmantot šīs valsts aizsardzību; personu, kam nav pilsonības un kas, atrodoties ārpus savas iepriekšējās mītnes zemes, šādu notikumu rezultātā nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas tajā atgriezties.

[..]”

Direktīva 2011/95

- 4 Direktīvas 2011/95 2., 4., 12., 24. un 29. apsvērumā ir noteikts:

“(2) Kopējas patvēruma politikas, tostarp kopējas Eiropas patvēruma sistēmas, izveide ir daļa no Eiropas Savienības mērķa pakāpeniski radīt brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas ir atvērta tiem, kuri, apstākļu spiesti, likumīgi meklē aizsardzību Savienībā.

[..]

- (4) Ženēvas konvencija [..] veido pamatu bēgļu aizsardzības starptautiski tiesiskajam režīmam.

[..]

(12) Šīs direktīvas galvenais mērķis ir, no vienas puses, nodrošināt, ka dalībvalstis piemēro vienotus kritērijus, lai identificētu personas, kam patiesi nepieciešama starptautiskā aizsardzība, un, no otras puses, nodrošināt, lai minētajām personām visās dalībvalstīs būtu pieejams minimālais pabalstu līmenis.

[..]

(24) Nepieciešams ieviest vienotus kritērijus patvēruma pieteikuma iesniedzēju atzīšanai par bēgļiem Ženēvas konvencijas 1. panta nozīmē.

[..]

(29) Viens no nosacījumiem, lai personu kvalificētu kā bēgli Ženēvas konvencijas 1. panta A punkta nozīmē, ir cēloņsakarība starp vajāšanas iemesliem, proti, rase, reliģija, tautība, politiskā pārliecība vai piederība noteiktai sociālai grupai, un vajāšanas darbībām vai aizsardzības pret šādām darbībām trūkums.”

5 Saskaņā ar šīs direktīvas 2. panta d) punktu tajā “bēglis” ir “trešās valsts valstspiederīgais, kas, pamatoti baidoties no vajāšanas rases, reliģijas, tautības [pilsonības], politisko uzskatu vai piederības kādai noteiktai sociālai grupai dēļ, atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, un kas nespēj vai šādu baiļu dēļ nevēlas pieņemt minētās valsts aizsardzību [..]”.

6 Minētās direktīvas 4. pantā, kas ietilpst tās II nodaļā “Starptautiskās aizsardzības pieteikumu novērtēšana”, ir noteikts:

“1. Dalībvalstis var uzskatīt par pieteikuma iesniedzēja pienākumu pēc iespējas ātrāk iesniegt visas sastāvdaļas, kas nepieciešamas, lai pamatotu starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Dalībvalsts pienākums ir, sadarbojoties ar pieteikuma iesniedzēju, novērtēt attiecīgās pieteikuma sastāvdaļas.

2. Šā panta 1. punktā minētās sastāvdaļas ir pieteikuma iesniedzēja paziņojumi un visa dokumentācija, kas ir pieteikuma iesniedzēja rīcībā attiecībā uz pieteikuma iesniedzēja vecumu, izcelsmi, tostarp attiecīgo radnieku datiem, personu, valstspiederību(-ām) un iepriekšējās dzīvesvietas valsti(-īm) un vietu(-ām), iepriekšējiem patvēruma pieteikumiem, ceļojumu maršrutiem, ceļošanas dokumentiem un iemesliem, kādēļ tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums.

3. Starptautiskās aizsardzības pieteikuma novērtējums jāveic individuāli par katru pieteikuma iesniedzēju, un, to darot, jāņem vērā:

- a) visi būtiskie fakti, kas attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu; tostarp izcelsmes valsts normatīvie akti un veids, kādā tie tiek piemēroti;
- b) attiecīgie paziņojumi un dokumentācija, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs, tostarp informācija par to, vai pieteikuma iesniedzējs bijis vai var tikt pakļauts vajāšanai vai būtiskam kaitējumam;
- c) pieteikuma iesniedzēja individuālais stāvoklis un personīgie apstākļi, tostarp tādi faktori kā izcelsme, dzimums un vecums, lai, pamatojoties uz pieteikuma iesniedzēja personīgajiem apstākļiem, novērtētu, vai darbības, ar kādām pieteikuma iesniedzējam bija jāsaskaras vai ar kādām tam var nākties saskarties, būtu uzskatāmas par vajāšanu vai būtisku kaitējumu;
- d) vai pieteikuma iesniedzēja darbības kopš izcelsmes valsts pamešanas bijušas saistītas tikai vai galvenokārt ar starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanai nepieciešamo nosacījumu radīšanu, lai novērtētu, vai minēto darbību dēļ pieteikuma iesniedzējam būs jāsaskaras ar vajāšanu vai būtisku kaitējumu, ja tas atgrieztos minētajā valstī;

e) vai būtu pamatoti sagaidāms, ka pieteikuma iesniedzējs pieņemtu citas valsts aizsardzību, kurā viņš varētu pieprasīt pilsonību.

4. Fakts, ka pieteikuma iesniedzējs jau bijis pakļauts vajāšanai vai būtiskam kaitējumam vai tiešiem šādas vajāšanas vai šāda kaitējuma draudiem, ir nopietna norāde uz pieteikuma iesniedzēja pamatotajām bailēm no vajāšanas vai uz reālu risku ciest būtisku kaitējumu, ja vien nav dibinātu iemeslu uzskatīt, ka šāda vajāšana vai būtisks kaitējums netiks atkārtoti.

5. Ja dalībvalstis piemēro principu, saskaņā ar kuru pieteikuma iesniedzēja pienākums ir pamatot starptautiskās aizsardzības pieteikumu, un ja pieteikuma iesniedzēja paziņojumos norādīti aspekti nav pamatoti ar dokumentāriem vai citādiem pierādījumiem, šiem aspektiem nav nepieciešams apstiprinājums, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- a) pieteikuma iesniedzējs pielicis patiesas pūles, lai pamatotu savu pieteikumu;
- b) visas attiecīgās sastāvdaļas, kas ir pieteikuma iesniedzēja rīcībā, ir iesniegtas un ir sniegts pietiekams pamatojums attiecībā uz jebkādu citu attiecīgu sastāvdaļu neesamību;
- c) pieteikuma iesniedzēja paziņojumi tiek uzskatīti par saskaņotiem un ticamiem un nav pretrunā ar specifisku un vispārēju informāciju, kas pieejama par pieteikuma iesniedzēja lietu;
- d) pieteikuma iesniedzējs iesniedzis starptautiskās aizsardzības pieteikumu pie pirmās iespējas, ja vien pieteikuma iesniedzējs nevar apliecināt, ka viņam bijuši pamatoti iemesli, kāpēc tas nav izdarīts; un
- e) konstatēts, ka pieteikuma iesniedzējam kopumā var uzticēties.”

7 Šīs pašas direktīvas 9. pantā “Vajāšanas darbības” ir noteikts:

“1. Lai darbība tiktu uzskatīta par vajāšanas darbību Ženēvas konvencijas 1. panta A punkta nozīmē, tai jābūt:

- a) pietiekami smagai tās rakstura vai biežuma dēļ, lai tā veidotu cilvēka pamattiesību smagu pārkāpumu, jo īpaši tādu tiesību, no kuru aizsardzības nevar atkāpties saskaņā ar [1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās] Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 15. panta 2. punktu; [vai]
- b) vairāku pasākumu, tostarp cilvēktiesību pārkāpumu, akumulācijai, kas ir pietiekami smagi, lai ietekmētu individu līdžīgā veidā, kā minēts a) apakšpunktā.

2. Vajāšanas darbības, kas minētas 1. punktā, *inter alia* var notikt kā:

[..]

- e) apsūdzība vai sods par atteikšanos veikt militāro dienestu konflikta laikā, ja militāra dienesta veikšana ietvertu noziegumu vai tādu darbību izdarīšanu, uz ko attiecas 12. panta 2. punktā minētie izslēgšanas pamati;

[..].

3. Saskaņā ar 2. panta d) [punktu] ir jābūt saiknei starp 10. pantā minētajiem iemesliem un šā panta 1. punktā minētajām vajāšanas darbībām vai aizsardzības pret šādām darbībām trūkumam.”

8 Direktīvas 2011/95 10. pants ir formulēts šādi:

“1. Novērtējot vajāšanas iemeslus, dalībvalstis ņem vērā šo:

[..]

e) politisko uzskatu jēdziens jo īpaši ietver viedokļa, domu vai pārliecības esamību par jautājumu, kas saistīts ar potenciālajiem vajāšanas dalībniekiem, kuri minēti 6. pantā, un viņu politiku vai metodēm, neatkarīgi no tā, vai pieteikuma iesniedzējs rīkojies saskaņā ar šo viedokli, domām vai pārliecību.

2. Novērtējot, vai pieteikuma iesniedzējam ir pamatotas bailes no vajāšanas, nav būtiski, vai pieteikuma iesniedzējam faktiski piemīt rases, reliģijas, valstspiederības, sociālās vai politiskās [piederības noteiktai sociālai grupai vai politiskajiem uzskatiem] pazīmes, kas izraisa vajāšanu, ja vajāšanas dalībnieks attiecina uz pieteikuma iesniedzēju šādas pazīmes.”

9 Šīs direktīvas 12. panta “Izslēgšana” 2. punktā ir paredzēts:

“Trešās valsts valstspiederīgos vai bezvalstniekus izslēdz no to personu loka, kas atzītas par bēgļiem, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka:

a) viņš izdarījis noziegumu pret mieru, kara noziegumu vai noziegumu pret cilvēci, kā noteikts starptautiskos dokumentos, kas sastādīti [sagatavoti], lai paredzētu noteikumus pret šādiem noziegumiem;

[..].”

Vācijas tiesības

10 *Asylgesetz* (Likums par patvēruma tiesībām) redakcijā, kas piemērojama pamatlīdā (turpmāk tekstā – “*AsylG*”), 3. pantā “Bēgļa statusa piešķiršana” ir paredzēts:

“(1) Ārvalstnieks ir bēglis [Ženēvas konvencijas] izpratnē, ja viņš

1. pamatoti baidās no vajāšanas rases, reliģijas, pilsonības, politiskās pārliecības vai piederības kādai noteiktai sociālai grupai dēļ,

2. atrodas ārpus valsts (izcelsmes valsts),

a) kuras pilsonība viņam ir, un viņš nevar vai šo baiļu dēļ nevēlas prasīt šīs valsts aizsardzību,

[..].

(2) Ārvalstnieks nav bēglis šī panta 1. punkta izpratnē, ja ir nopietni iemesli uzskatīt, ka

1. viņš ir izdarījis noziegumu pret mieru, kara noziegumu vai noziegumu pret cilvēci, kā noteikts starptautiskos dokumentos, kas sagatavoti, lai paredzētu noteikumus pret šādiem noziegumiem,

2. viņš ir izdarījis smagu nepolitisku noziegumu ārpus valsts teritorijas pirms uzņemšanas šajā valstī par bēgļi, it īpaši nežēlīgas darbības, pat ja tās veiktas šķietami politisku mērķu vārdā, vai

3. viņš ir atzīts par vainīgu darbībās, kas ir pretējas ANO mērķiem un principiem.

[..].”

11 *AsylG* 3.a pantā “Vajāšanas darbības” ir noteikts:

“(1) 3. panta 1. punkta izpratnē par vajāšanas darbību uzskata darbību, kas

1. ir pietiekami smaga tās rakstura vai biežuma dēļ, lai tā veidotu cilvēka pamattiesību smagu pārkāpumu, jo īpaši tādu tiesību, no kuru aizsardzības nevar atkāpties saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 15. panta 2. punktu [..]; vai arī
2. ir vairāku pasākumu, tostarp cilvēktiesību pārkāpumu, akumulācija, kuri ir pietiekami smagi, lai ietekmētu individu lidzīgā veidā 1. apakšpunktā minētajam.

(2) 1. punktā minētās vajāšanas darbības *inter alia* var notikt kā:

[..]

5. apsūdzība vai sods par atteikšanos pildīt militāro dienestu konflikta laikā, ja militārā dienesta veikšana ietvertu noziegumu vai tādu darbību izdarīšanu, uz ko attiecas šī likuma 3. panta 2. punktā minētie izslēgšanas pamati,

[..].

(3) Ir jābūt saiknei starp vajāšanas iemesliem, kas norādīti 3. panta 1. punkta 1. apakšpunktā, skatītā kopā ar 3.b pantu, un darbībām, kas tiek kvalificētas par vajāšanas darbībām šī panta 1. un 2. punkta izpratnē, vai aizsardzības pret šādām darbībām neesamībai.”

12 *AsylG* 3.b pantā “Vajāšanas iemesli” ir noteikts:

“(1) Novērtējot vajāšanas iemeslus, piemērojot 3. panta 1. punkta 1. apakšpunktu, jāņem vērā šādi elementi:

[..]

5. politisko uzskatu jēdziens it īpaši ietver viedokļa, domu vai pārliecības esamību par jautājumu, kas saistīts ar potenciālajiem vajāšanas dalībniekiem, kuri minēti 3.c pantā, kā arī viņu politiku un viņu metodēm, neatkarīgi no tā, vai ārzemnieks rīkojies saskaņā ar šo viedokli, domām vai pārliecību.

(2) Novērtējot, vai ārzemniekam ir pamatotas bailes no vajāšanas, nav būtiski, vai viņam faktiski piemīt rases, reliģijas, valstspiederības, piederības noteiktai sociālai grupai vai politiskajiem uzskatiem pazīmes, kas izraisa vajāšanu, ja vajāšanas dalībnieks attiecina uz pieteikuma iesniedzēju šādas pazīmes.”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

13 EZ, Sīrijas pilsonis, pameta savu valsti 2014. gada 6. novembrī. Pēc ierašanās Vācijā 2015. gada 5. septembrī viņš 2016. gada 28. janvārī iesniedza patvēruma pieteikumu.

14 Viņš norādīja, ka 2014. gada novembrī ir aizbēdzis no Sīrijas, lai tur neveiktu militāro dienestu, baidoties no dalības pilsoņu karā. Viņš bija panācis sava militārā dienesta pārcelšanu līdz 2015. gada februārim, lai pabeigtu universitātes studijas.

15 2017. gada 11. aprīlī Federālā migrācijas un bēgļu pārvalde viņam piešķīra alternatīvo aizsardzību, bet noraidīja viņa patvēruma pieteikumu, pamatojoties uz to, ka viņš pats neesot bijis pakļauts vajāšanai, kas viņu būtu pamudinājusi aizbraukt. Šī iestāde uzskata, ka ieinteresētajai personai, kura ir vienīgi

bēgusi no pilsoņu kara, neesot jābaidās no vajāšanas, ja tā atgrieztos Sīrijā. Katrā ziņā neesot saiknes starp vajāšanu, no kuras viņš baidās, un vajāšanas iemesliem, kas varētu radīt tiesības uz bēgļa statusa atzišanu.

- 16 EZ cēla prasību par šo 2017. gada 1. maija lēmumu iesniedzējtiesā *Verwaltungsgericht Hannover* (Hannoveres administratīvā tiesa, Vācija). Viņš būtībā uzskata, ka viņa bēgšanas no izcelsmes valsts dēļ, lai izvairītos no militārā dienesta pildīšanas pienākuma, un viņa Vācijā iesniegtā patvēruma pieteikuma dēļ viņš ir pakļauts vajāšanas riskam, kas pamato bēgļa statusa piešķiršanu viņam.
- 17 Iesniedzējtiesa konstatē, ka nepastāv noteikta valsts judikatūra attiecībā uz to Sīrijas iesaucamo patvēruma pieteikumiem, kuri ir aizbēguši no savas valsts, lai izvairītos no militārā dienesta, un tādēļ viņi var tikt apsūdzēti un sodīti tad, ja viņi atgrieztos savā valstī.
- 18 Šādos apstākļos *Verwaltungsgericht Hannover* (Hannoveres administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai [Direktīvas 2011/95] 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar “atteikšanos veikt militāro dienestu konflikta laikā” netiek prasīts, lai attiecīgā persona būtu oficiāli atteikusies no militārā dienesta veikšanas, ja izcelsmes valsts tiesību aktos nav paredzētas tiesības atteikties no militārā dienesta?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša: vai ar Direktīvas [2011/95] 9. panta 2. punkta e) apakšpunktu tiek aizsargātas arī personas, kuras pēc tam, kad beidzies termiņš, līdz kuram bija atlikts iesaukums militārajā dienestā, neierodas savas izcelsmes valsts militārā dienesta iestādē un bēgot izvairās no piespiedu iesaukšanas?
- 3) Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša: vai [Direktīvas 2011/95] 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka iesaucamais, kuram nav zināma viņa turpmākā militārās darbības joma, militārais dienests jau tāpēc vien tieši vai netieši “ietvertu noziegumu vai tādu darbību izdarīšanu, uz ko attiecas 12. panta 2. punktā minētie izslēgšanas pamati”, ka viņa izcelsmes valsts bruņotie spēki atkārtoti un sistemātiski veic šādus noziegumus vai darbības, izmantojot iesaucamos?
- 4) Vai Direktīvas [2011/95] 9. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka arī vajāšanas 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta izpratnē gadījumā atbilstoši 2. panta d) punktam ir jābūt saiknei starp 10. pantā noteiktajiem iemesliem un 9. panta 1. un 2. punktā noteiktajām vajāšanas darbībām vai aizsardzības pret šādām darbībām neesamībai?
- 5) Ja atbilde uz ceturto jautājumu ir apstiprinoša: vai saikne, kas norādīta [Direktīvas 2011/95] 9. panta 3. punktā, skatot to kopā ar 2. panta d) punktu, starp vajāšanu, apsūdzot vai sodot par atteikšanos pildīt militāro dienestu, un vajāšanas iemeslu pastāv jau tad, ja apsūdzība vai sods ir saistīts ar atteikšanos?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Ievada apsvērumi

- 19 Pirmkārt, jāatgādina – no Direktīvas 2011/95 4. un 12. apsvēruma izriet, ka Ženēvas konvencija veido pamatu bēgļu aizsardzības starptautiski tiesiskajam režīmam un ka šī direktīva tostarp ir pieņemta, lai visas dalībvalstis piemērotu vienotus kritērijus, lai identificētu personas, kurām patiesi ir nepieciešama starptautiskā aizsardzība.

- 20 Tāpēc Direktīvas 2011/95 normu interpretācija ir jāveic, ņemot vērā tās vispārējo struktūru un mērķi un saderīgi ar Ženēvas konvenciju un citiem atbilstošiem nolīgumiem, kas ir paredzēti LESD 78. panta 1. punktā. Turklāt šī interpretācija, kā izriet no šīs direktīvas 16. apsvēruma, ir jāveic, ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartā atzītās tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Shepherd*, C-472/13, EU:C:2015:117, 23. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 21 Otrkārt, jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2011/95 2. panta d) punktu bēglis it īpaši ir trešās valsts valstspiederīgais, kas atrodas ārpus valsts, kuras valstspiederīgais viņš ir, “jo viņš pamatoti baidās no vajāšanas” rases, reliģijas, pilsonības, politisko uzskatu vai piederības kādai noteiktai sociālai grupai dēļ, un kas nespēj vai “šādu bailu dēļ” nevēlas prasīt šīs valsts “aizsardzību”. Tādējādi attiecīgajam valstspiederīgajam viņa izcelsmes valstī pastāvošo apstākļu dēļ ir jāstopas ar pamatotām bailēm no viņa vajāšanas, pamatojoties vismaz uz vienu no pieciem iemesliem, kas minēti šajā direktīvā un Ženēvas konvencijā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Shepherd*, C-472/13, EU:C:2015:117, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 22 Treškārt, jāuzsver, ka Direktīvas 2011/95 9. pantā ir definēti elementi, uz kuru pamata darbības var uzskatīt par vajāšanu Ženēvas konvencijas 1. panta A punkta izpratnē. Šajā ziņā šīs direktīvas 9. panta 1. punkta a) apakšpunktā ir precizēts, ka attiecīgajām darbībām ir jābūt pietiekami smagām to rakstura vai biežuma dēļ, lai tās uzskatītu par cilvēka pamattiesību un it īpaši absolūto tiesību, attiecībā uz kurām saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 15. panta 2. punktu nav pieļaujamas nekādas atkāpes, smagu pārkāpumu. Turklāt minētās direktīvas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir precizēts, ka vairāku pasākumu akumulācija, tostarp cilvēktiesību pārkāpumu, kas ir pietiekami smagi, lai ietekmētu individuālu līdzīgā veidā tam, kas ir minēts šīs pašas direktīvas 9. panta 1. punkta a) apakšpunktā, tāpat ir uzskatāma par vajāšanu. No šīm normām izriet – lai pamattiesību pārkāpums būtu vajāšana Ženēvas konvencijas 1. panta A punkta izpratnē, tam ir jāpasniedz noteikta smaguma pakāpe (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Shepherd*, C-472/13, EU:C:2015:117, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 23 Ceturtkārt, jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2011/95 4. panta 3. punkta a)–c) apakšpunktu, individuāli novērtējot starptautiskās aizsardzības pieteikumu, jāņem vērā visi atbilstošie fakti, kas attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu, attiecīgie paziņojumi un dokumentācija, ko iesniedzis pieteicējs, kā arī viņa individuālais stāvoklis un personiskie apstākļi.
- 24 Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jāinterpretē Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkta noteikumi, saskaņā ar kuriem vajāšanas darbības šī panta 1. punkta izpratnē var izpausties tostarp kā apsūdzēšana vai sodīšana par atteikšanos veikt militāro dienestu konflikta gadījumā, ja militārais dienests nozīmētu noziegumu izdarīšanu vai tādu darbību veikšanu, uz kurām attiecas šīs direktīvas 12. panta 2. punktā paredzētie izslēgšanas noteikumi.
- 25 Turklāt attiecībā uz pamatlietu no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet, ka noziegumi, kurus EZ būtu varējis izdarīt kā iesauktais Sīrijas pilsoņu karā, ir Direktīvas 2011/95 12. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzētie “kara noziegumi” vai “noziegumi pret cilvēci”.

Par pirmo un otro jautājumu

- 26 Ar pirmajiem diviem jautājumiem, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj, ka tad, ja izcelsmes valsts tiesībās nav paredzēta iespēja atteikties veikt militāro dienestu, šis atteikums tiktu konstatēts situācijā, kad attiecīgā persona nav oficiāli atteikusies saskaņā ar konkrētu procedūru un ir aizbēgusi no savas izcelsmes valsts, neierodoties militārajās iestādēs.

- 27 Saskaņā ar Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunktu vajāšanas darbībām, kurām saskaņā ar tās apgalvojumiem ir pakļauta persona, kas vēlas tikt atzīta par bēgli, saskaņā ar šo tiesību normu, ir jāizriet no tās atteikuma pildīt militāro dienestu. Līdz ar to šim atteikumam ir jābūt vienīgajam līdzeklim, kas ļauj ieinteresētajai personai izvairīties no dalības šīs pašas direktīvas 12. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajos noziegumos (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Shepherd*, C-472/13, EU:C:2015:117, 44. punkts).
- 28 No tā izriet – apstākļi, ka patvēruma meklētājs nav izmantojis procedūru, lai iegūtu atbrīvojumu pārliecības dēļ, izslēdz jebkādu aizsardzību saskaņā ar Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunktu, izņemot, ja minētais pieteicējs pierāda, ka konkrētajā situācijā viņam šāda veida procedūra nebija pieejama (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Shepherd*, C-472/13, EU:C:2015:117, 45. punkts).
- 29 It īpaši, ja izcelsmes valsts tiesībās nav paredzēta iespēja atteikties veikt militāro dienestu un ja līdz ar to šajā nolūkā nav paredzēta nekāda procedūra, nevar pieprasīt, lai lūgumraksta iesniedzējs savu atteikumu būtu izteicis oficiāli saskaņā ar konkrētu procedūru.
- 30 Turklāt šādā gadījumā, ņemot vērā šī atteikuma nelikumīgo raksturu saskaņā ar izcelsmes valsts tiesībām un apsūdzību un sodu, kam ir pakļauta persona, kas to izdarījusi, no tās nevar saprātīgi sagaidīt, ka tā to būtu izteikusi militārajās iestādēs.
- 31 Tomēr šie apstākļi nav pietiekami, lai pierādītu ieinteresētās personas atteikuma veikt militāro dienestu patiesumu. Saskaņā ar Direktīvas 2011/95 4. panta 3. punkta a)–c) apakšpunktu tas tāpat kā citas sastāvdaļas, kas iesniegtas starptautiskās aizsardzības pieteikuma pamatojumam, ir jāizvērtē, ņemot vērā visus būtiskos faktus, kas attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu, attiecīgo informāciju un dokumentus, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs, kā arī viņa individuālo statusu un personisko situāciju, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 23. punktā.
- 32 Līdz ar to Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka tad, ja izcelsmes valsts tiesībās nav paredzēta iespēja atteikties veikt militāro dienestu, šis atteikums tiek konstatēts situācijā, kad attiecīgā persona nav oficiāli atteikusies saskaņā ar konkrētu procedūru un ir aizbēgusi no savas izcelsmes valsts, neierodoties militārajās iestādēs.

Par trešo jautājumu

- 33 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka iesaucamajam, kurš atsakās veikt militāro dienestu konflikta gadījumā, bet kuram nav zināma viņa militārās darbības joma nākotnē, militārais dienests jau tāpēc vien tieši ietvertu noziegumu izdarīšanu vai darbību veikšanu, kas norādītas šīs direktīvas 12. panta 2. punktā, ka viņa izcelsmes valsts bruņotie spēki atkārtoti un sistemātiski veic šādus noziegumus vai darbības, izmantojot iesaucamos.
- 34 Tikai valsts iestādēm tiesas uzraudzībā ir jāizvērtē, vai pieteikuma iesniedzējam, kurš lūdz piešķirt bēgļa statusu, pamatojoties uz Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunktu, veicot militāro dienestu, noteikti vai vismaz ļoti iespējams būtu jāizdara šīs pašas direktīvas 12. panta 2. punktā minētie noziegumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Shepherd*, C-472/13, EU:C:2015:117, 40. punkts).
- 35 Šim faktu izvērtējumam ir jāpamatojas uz pierādījumu kopumu, kas, ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, īpaši tos, kas ir saistīti ar atbilstošajiem faktiem, kuri attiecas uz izcelsmes valsti laikā, kad tiek pieņemts lēmums par pieteikumu, kā arī pieteicēja individuālo stāvokli un personisko situāciju, var apliecināt, ka situācija kopumā rada iespējamu apgalvoto noziegumu izdarīšanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Shepherd*, C-472/13, EU:C:2015:117, 46. punkts).

- 36 Turklāt Tiesa uzskata, ka principā netiek izslēgtas situācijas, kad pieteicējs šādu noziegumu izdarīšanā ir piedalījies tikai netieši, jo, konkrēti, viņš nav bijis kaujas vienību dalībnieks, bet, piemēram, ir bijis norīkots loģistikas vai atbalsta vienībā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Shepherd*, C-472/13, EU:C:2015:117, 37. punkts).
- 37 Sīrijas vispārējā pilsoņu kara apstākļos, kas valdija brīdī, kad tika pieņemts lēmums par ieinteresētās personas pieteikumu, proti, 2017. gada aprīlī, un it īpaši, ņemot vērā to, ka Sīrijas armija, tostarp vienības, kuras sastāv no iesauktajiem, atkārtoti un sistemātiski izdara kara noziegumus, kas, iesniedzējtiesas ieskatā, ir plaši dokumentēti, ticamība, ka, lai kāda būtu viņa iesaistīšanās joma, iesauktajam būtu tieši vai netieši jāpiedalās minēto noziegumu izdarīšanā, šķiet ļoti liela, un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 38 Līdz ar to Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka iesaucamajam, kurš atsakās veikt militāro dienestu konflikta gadījumā, bet kuram nav zināma viņa militārās darbības joma nākotnē, militārais dienests vispārēja pilsoņu kara apstākļos, kam ir raksturīga atkārtota un sistemātiska noziegumu izdarīšana vai darbību veikšana, kas norādītas šīs direktīvas 12. panta 2. punktā, iesaistot iesauktos, nozīmētu tiešu vai netiešu līdzdalību šo noziegumu vai darbību izdarīšanā neatkarīgi no iesaistīšanās jomas.

Par ceturto jautājumu

- 39 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2011/95 9. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ir jābūt saiknei starp šīs direktīvas 10. pantā minētajiem iemesliem un šīs pašas direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzēto apsūdzību un sodu.
- 40 Uz šo jautājumu ir jāatbild, ņemot vērā ne tikai minētā 9. panta formulējumu, bet arī tā kontekstu, kā arī Savienības likumdevēja nodomu.
- 41 Pirmkārt, no Direktīvas 2011/95 9. panta 3. punkta formulējuma izriet, ka ir jābūt saiknei starp šīs direktīvas 10. pantā minētajiem iemesliem un vajāšanas darbībām 9. panta 1. punkta izpratnē vai aizsardzības pret šādām darbībām neesamībai. Minētās direktīvas 9. panta 2. punkts ietver indikatīvu vajāšanas darbību sarakstu šī 9. panta 1. punkta izpratnē. Tādējādi prasība, lai būtu saikne starp 10. pantā minētajiem iemesliem un vajāšanas darbībām 9. panta 1. punkta izpratnē, attiecas arī uz 9. panta 2. punktā uzskaitītajām vajāšanas darbībām, tostarp tām, kas norādītas šīs normas e) apakšpunktā.
- 42 Otrkārt, šī interpretācija atbilst pašai jēdziena “bēglis” definīcijai Direktīvas 2011/95 2. panta d) punkta izpratnē, saskaņā ar kuru tas ir trešās valsts valstspiederīgais vai bezvalstnieks, kurš pamatoti baidās no vajāšanas kāda no pieciem iemesliem dēļ, kas uzskaitīti šajā tiesību normā un ir izklāstīti šīs direktīvas 10. pantā, un kurš nevar vai šo baiļu dēļ nevēlas prasīt tās valsts aizsardzību, kurā viņam bija pastāvīgā dzīvesvieta.
- 43 Treškārt, kā norādīts Direktīvas 2011/95 24. apsvērumā, tās mērķis ir noteikt vienotus kritērijus bēgļa statusa atzīšanai Ženēvas konvencijas izpratnē. Līdz ar to saskaņā ar šīs konvencijas 1. panta A punkta 2) apakšpunkta noteikumiem šajā direktīvā patvēruma tiesības ir paredzētas tikai personām, kuras pamatoti baidās no vajāšanas rases, reliģijas, pilsonības, piederības noteiktai sociālai grupai vai politiskās pārliecības dēļ, kā tas arī izriet no direktīvas 29. apsvēruma.
- 44 Ņemot vērā iepriekš minēto, Direktīvas 2011/95 9. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā tiek prasīts, lai pastāvētu saikne starp šīs direktīvas 10. pantā minētajiem iemesliem un minētās direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzēto apsūdzību un sodu.

Par piekto jautājumu

- 45 Ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts, skatīts kopā ar 9. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka saikne starp pamatiem, kas minēti šīs direktīvas 2. panta d) punktā, kā arī 10. pantā, un apsūdzību un sodu par atteikumu veikt militāro dienestu, kas ir paredzēti minētās direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā, ir jāuzskata par pierādītu vienīgi tāpēc, ka apsūdzība un sods ir saistīti ar minēto atteikumu.
- 46 Vispirms jānorāda, ka, paredzot apsūdzību vai sodu par atteikšanos veikt militāro dienestu konflikta gadījumā, ja militārais dienests nozīmētu noziegumu izdarīšanu vai darbību veikšanu, uz kuriem attiecas Direktīvas 2011/95 12. panta 2. punktā paredzētie izslēgšanas noteikumi, šīs direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā ir definētas noteiktas vajāšanas darbības atbilstoši to iemeslam un ka šis iemesls atšķiras no šīs direktīvas 2. panta d) punktā un 10. pantā ierobežojoši uzskaitītajiem, tas ir, rases, reliģijas, pilsonības, politiskās pārliecības vai piederības noteiktai sociālajai grupai.
- 47 Protams, daudzos gadījumos atteikums pildīt militāro dienestu ir politisko uzskatu izteikšana – kuri paredz vai nu atteikumu no jebkādas nodarbinātības militārajos spēkos, vai iebildumus pret izcelsmes valsts iestāžu politiku vai metodēm –, reliģiskā pārliecība vai arī tā iemesls ir piederība noteiktai sociālai grupai. Šādos gadījumos vajāšanas darbības, kas var rasties saistībā ar šo atteikumu, arī ir saistāmas ar tiem pašiem iemesliem.
- 48 Tomēr, kā ģenerālvokāte ir norādījusi secinājumā 67. punktā, atteikumam pildīt militāro dienestu var būt arī no pieciem iepriekš minētajiem vajāšanas iemesliem atšķirīgi iemesli. To it īpaši var pamatot bailes tikt pakļautam briesmām, ko nozīmē militāra dienesta izpilde bruņota konflikta apstākļos.
- 49 Līdz ar to, ja tiktu atzīts, ka atteikums pildīt militāro dienestu Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētajos apstākļos katrā ziņā ir saistīts ar vienu no pieciem Ženēvas konvencijā paredzētajiem vajāšanas iemesliem, tiem faktiski tiktu pievienoti citi vajāšanas iemesli, un tādējādi šīs direktīvas piemērošanas joma tiktu paplašināta salīdzinājumā ar Ženēvas konvencijas piemērošanas jomu. Šāda interpretācija būtu pretrunā skaidrajam Savienības likumdevēja nodomam, kas izklāstīts minētās direktīvas 24. apsvērumā, saskaņot bēgļa statusa īstenošanu Ženēvas konvencijas izpratnē Savienībā.
- 50 Tādēļ nevar uzskatīt, ka ir pierādīta saikne vismaz starp vienu no šīs direktīvas 10. pantā minētajiem vajāšanas iemesliem un tās 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā minētajām apsūdzībām un sodiem, turklāt tādējādi nevar izslēgt valsts iestāžu, kas ir atbildīgas par starptautiskās aizsardzības pieteikuma novērtēšanu, pārbaudi.
- 51 Šo secinājumu apstiprina Direktīvā 2011/95 paredzētā starptautiskās aizsardzības pieteikumu izvērtēšanas kārtība.
- 52 Šīs direktīvas 4. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis var uzskatīt par pieteikuma iesniedzēja pienākumu iespējami ātrāk iesniegt visus elementus, kas nepieciešami, lai pamatotu starptautiskās aizsardzības pieteikumu. Tomēr starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja paziņojumi ir tikai kompetento iestāžu veiktās faktu un apstākļu novērtēšanas procesa sākumpunkts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 25. janvāris, F, C-473/16, EU:C:2018:36, 28. punkts). Šajā pašā tiesību normā ir paredzēts, ka dalībvalsts pienākums ir, sadarbojoties ar starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju, novērtēt attiecīgās viņa pieteikuma sastāvdaļas.
- 53 Starp atbilstošajām sastāvdaļām, kas iesniegtas kompetento valsts iestāžu izvērtēšanai, Direktīvas 2011/95 4. panta 2. punktā ir minēti “iemesli, kādēļ tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums”, kas noteikti ietver vajāšanas darbības, kurām pieteikuma iesniedzējs saskaņā ar tā apgalvojumiem esot pakļauts. Līdz ar to, bez pārbaudes atzīstot, ka apsūdzība un sods par atteikumu veikt militāro dienestu šīs direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētajos apstākļos ir

- saistīts ar vienu no pieciem Ženēvas konvencijā norādītajiem vajāšanas iemesliem, no kompetento iestāžu vērtējuma tiktu izslēgts būtisks elements, proti, “iemesli, kādēļ tiek iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums”, un tas būtu pretēji minētās direktīvas 4. panta 2. punktā paredzētajam.
- 54 Tomēr nevar uzskatīt, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam ir jāsniedz pierādījumi par saikni starp Direktīvas 2011/95 2. panta d) punktā, kā arī 10. pantā minētajiem iemesliem un apsūdzību un sodu, kas viņam rodas tādēļ, ka viņš ir atteicies veikt militāro dienestu tās 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētajos apstākļos.
- 55 Šāds pierādīšanas pienākums būtu pretrunā Direktīvas 2011/95 4. pantā definētajiem starptautiskās aizsardzības pieteikumu novērtēšanas noteikumiem. Pirmkārt, kā ir atgādināts šī sprieduma 52. punktā, šīs direktīvas 4. panta 1. punktā vienīgi ir atļauts dalībvalstīm uzlikt pieteikuma iesniedzējam pienākumu “pēc iespējas ātrāk iesniegt visas sastāvdaļas, kas nepieciešamas, lai pamatotu starptautiskās aizsardzības pieteikumu”, un dalībvalstij, kurā ir iesniegts pieteikums, ir uzlikts pienākums novērtēt atbilstošos pieteikuma elementus. Otrkārt, kā ģenerāladvokāte ir norādījusi secinājumā 70. punktā, Direktīvas 2011/95 4. panta 5. punktā ir atzīts, ka pieteikuma iesniedzējs ne vienmēr varēs pamatot savu pieteikumu ar dokumentāriem vai citiem pierādījumiem, un tajā ir uzskaitīti kumulatīvi nosacījumi, kuriem šādi pierādījumi nav nepieciešami. Šajā ziņā atteikums pildīt militāro dienestu un līdz ar to arī viņam draudošā apsūdzība ir pieprasījuma subjektīvie elementi, par kuriem var būt īpaši grūti sniegt tiešus pierādījumus.
- 56 Šādos apstākļos kompetentajām valsts iestādēm, ņemot vērā visus apstākļus, par ko ir paziņojis starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, ir jāizvērtē saiknes starp Direktīvas 2011/95 2. panta d) punktā, kā arī 10. pantā minētajiem iemesliem un apsūdzībām un sodiem, kas rodas atteikuma veikt militāro dienestu gadījumā, ticamība tās 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzētajos apstākļos.
- 57 Šajā ziņā jāuzsver – pastāv spēcīgs pieņēmums, ka atteikums veikt militāro dienestu šīs direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā precizētajos apstākļos ir saistīts ar vienu no pieciem iemesliem, kas atgādināti minētās direktīvas 10. pantā.
- 58 Pirmkārt, precizējot Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā minēto vajāšanas darbību iemeslu, ir acīmredzams, ka Savienības likumdevējs nav vēlējies padarīt grūtāku bēgļa statusa iegūšanu personām, kuras atsakās dienēt pārliecības dēļ, izvirzot papildu nosacījumu šī statusa iegūšanai, bet, gluži pretēji, ir uzskatījis, ka šis vajāšanas iemesls parasti ir saistīts vismaz ar vienu no pieciem vajāšanas iemesliem, kas dod tiesības uz bēgļa statusu. Proti, īpašā norāde šajā direktīvā uz personām, kuras atsakās dienēt pārliecības dēļ, ja militārā dienesta veikšana liktu pēdējām minētajām izdarīt noziegumus pret mieru, kara noziegumus vai noziegumus pret cilvēci, pilnībā atbilst direktīvas 12. pantā paredzētajai minēto noziegumu izdarītāju izslēgšanai no bēgļa statusa.
- 59 Otrkārt, kā secinājumu 75. punktā ir norādījusi ģenerāladvokāte, atteikums veikt militāro dienestu, it īpaši tad, ja tas ir sodāms ar smagu sodu, ļauj pieņemt, ka starp ieinteresēto personu un izcelsmes valsts iestādēm pastāv stipra politisko vai reliģisko vērtību un uzskatu kolīzija.
- 60 Treškārt, bruņota konflikta, it īpaši pilsoņu kara, apstākļos un nepastāvot likumīgai iespējai izvairīties no militārajiem pienākumiem, ir ļoti iespējams, ka iestādes atteikumu pildīt militāro dienestu interpretē kā politisko opozīciju neatkarīgi no iespējami sarežģītākiem ieinteresētās personas personiskajiem iemesliem. Saskaņā ar Direktīvas 2011/95 10. panta 2. punktu, “novērtējot, vai pieteikuma iesniedzējam ir pamatotas bailes no vajāšanas, nav būtiski, vai pieteikuma iesniedzējam faktiski piemīt rases, reliģijas, valstspiederības, sociālās vai politiskās [piederības noteiktai sociālai grupai vai politiskajiem uzskatiem] pazīmes, kas izraisa vajāšanu, ja vajāšanas dalībnieks attiecina uz pieteikuma iesniedzēju šādas pazīmes”.

- 61 No iepriekš minētā izriet, ka Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts, skatīts kopā ar 9. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka nevar uzskatīt, ka saikne starp šīs direktīvas 2. panta d) punktā, kā arī 10. pantā minētajiem iemesliem un minētās direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzēto apsūdzību un sodu saistībā ar atteikumu veikt militāro dienestu nevar tikt uzskatīta par pierādītu tikai tāpēc, ka šī apsūdzība un sods ir saistīti ar šo atteikumu. Tomēr pastāv spēcīgs pieņēmums, ka atteikums veikt militāro dienestu šīs pašas direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā precizētajos apstākļos ir saistīts ar vienu no pieciem iemesliem, kas atgādināti tās 10. pantā. Ņemot vērā visus lietas apstākļus, kompetentajām valsts iestādēm ir jāpārbauda šīs saiknes ticamība.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 62 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/95/ES (2011. gada 13. decembris) par standartiem, lai trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kvalificētu kā starptautiskās aizsardzības saņēmējus, par bēgļu vai personu, kas tiesīgas saņemt alternatīvo aizsardzību, vienotu statusu un par piešķirtās aizsardzības saturu 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka tad, ja izcelsmes valsts tiesībās nav paredzēta iespēja atteikties pildīt militāro dienestu, šis atteikums tiek konstatēts situācijā, kad attiecīgā persona nav oficiāli atteikusies saskaņā ar konkrētu procedūru un ir aizbēgusi no savas izcelsmes valsts, neierodoties militārajās iestādēs.
- 2) Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka iesaucamajam, kurš atsakās veikt militāro dienestu konflikta gadījumā, bet kuram nav zināma viņa militārās darbības joma nākotnē, militārais dienests vispārēja pilsoņu kara apstākļos, kam ir raksturīga atkārtota un sistemātiska noziegumu izdarīšana vai darbību veikšana, kas norādītas šīs direktīvas 12. panta 2. punktā, iesaistot iesauktos, nozīmētu tiešu vai netiešu līdzdalību šo noziegumu vai darbību izdarīšanā neatkarīgi no iesaistīšanās jomas.
- 3) Direktīvas 2011/95 9. panta 3. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā tiek prasīts, lai pastāvētu saikne starp šīs direktīvas 10. pantā minētajiem iemesliem un minētās direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzēto apsūdzību un sodu.
- 4) Direktīvas 2011/95 9. panta 2. punkta e) apakšpunkts, skatīts kopā ar 9. panta 3. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka nevar uzskatīt, ka saikne starp šīs direktīvas 2. panta d) punktā, kā arī 10. pantā minētajiem iemesliem un minētās direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā paredzēto apsūdzību un sodu saistībā ar atteikumu veikt militāro dienestu nevar tikt uzskatīta par pierādītu tikai tāpēc, ka šī apsūdzība un sods ir saistīti ar šo atteikumu. Tomēr pastāv spēcīgs pieņēmums, ka atteikums veikt militāro dienestu šīs pašas direktīvas 9. panta 2. punkta e) apakšpunktā precizētajos apstākļos ir saistīts ar vienu no pieciem iemesliem, kas atgādināti tās 10. pantā. Ņemot vērā visus lietas apstākļus, kompetentajām valsts iestādēm ir jāpārbauda šīs saiknes ticamība.

[Paraksti]